

การรับฟังยานบอกเล่าของศาลไทย

นางสาวมยุรี จามิกรานนท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-203-8

013583

i 16577462

THE ADMISSION OF HEARSAY EVIDENCE IN THAI COURTS

Miss Mayuree Jamigranont

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การรับฟังรายงานบอกเล่าของศาลไทย

นางสาวมยุรี จามิกรานนท์

นิติศาสตร์

อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย

อาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์เข้มชัย ชูวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

การรับฟังพยานบอกเล่าของศาลไทย

นางสาวมยุรี จามิกรานนท์

อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย

อาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี

นิติศาสตร์

2528

บทคัดย่อ

เป็นที่ยอมรับกันว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพิจารณาคดีของศาลไทยประการหนึ่งก็คือ ความไม่แน่นอนในการรับฟังพยานหลักฐาน โดยเฉพาะการรับฟังพยานบอกเล่า ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานนี้เป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศระบบคอมมอนลอว์ ซึ่งมีการพิจารณาคดีเป็นแบบกล่าวหา ส่วนประเทศที่มีกฎหมายในรูปประมวลนั้น ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงได้อย่างกว้างขวาง ไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่เคร่งครัดและศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานทุกชนิดที่ดูความน่าเข้ามาสู่การดำเนินคดี

เนื่องจากกฎหมายวิธีพิจารณาความของไทยมีลักษณะพิเศษคือ มีรูปแบบเป็นประมวลกฎหมายแต่ในค่านี้อาจกลับนำเอาวิธีปฏิบัติในการสืบพยานหลักฐานของกฎหมายคอมมอนลอว์มาใช้ เช่น การซักถาม การถามค้าน และการถามติง ตลอดทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่าซึ่งแต่เดิมกฎหมายลักษณะพยาน ร.ศ. 113 เคยบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า แต่เมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478 แล้วข้อห้ามดังกล่าวได้วางเลือนไป เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 95 บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนและห้ามเฉพาะพยานบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้ตามความหมายของพยานบอกเล่านี้รวมถึงพยานเอกสารด้วย บทบัญญัติดังกล่าวทำให้กฎหมายไทยมีความเห็นแตกต่างกันตั้งแต่ในเรื่องหลักเกณฑ์ของจำกัดในการรับฟัง ความหมายของพยานบอกเล่า ข้อยกเว้นของพยานบอกเล่า และดุลพินิจของศาลในการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานบอกเล่า

แนวการวินิจฉัยของศาลไทย หาได้เคยให้เหตุผลไว้ชัดเจนว่าเหตุใดศาลจึงไม่รับฟังพยานบอกเล่าหรือเหตุใดศาลจึงยอมรับฟังพยานบอกเล่า ทั้งนี้เพราะกฎหมายมิได้บัญญัติไว้ชัดเจนและละเอียดเพียงพอแก่การนำไปเป็นเหตุผลในการวินิจฉัยของศาล นอกจากนี้พยานบอกเล่าแม้โดยทั่วไปจะไม่ควรแก่การรับฟังเป็นพยานหลักฐานก็ตาม ก็ยังมีพยานบอกเล่าบางกรณีที่น่าเชื่อถือ และหากศาลไม่รับฟังแล้ว คดีนั้นก็จะมีพยานหลักฐานอื่นที่พอเพียงแก่การพิจารณาตัดสินของศาลได้เลย จึงมีปัญหาว่าศาลไทยจะรับฟังพยานบอกเลาดังกล่าวโดยอาศัยเหตุผลและข้อยกเว้นใด ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดมาศาลก็คงตระหนักเป็นอย่างดีและพยายามหาทางแก้ไขทุกวิถีทางเท่าที่กฎหมายจะอำนวยช่องทางให้ศาลทำได้โดยยึดตามแนวของศาลอังกฤษบ้าง หรือโดยอาศัยอำนาจในการใช้ดุลพินิจของศาลเองบ้าง ซึ่งกรณีดังกล่าวทำให้เห็นว่าลักษณะการรับฟังพยานบอกเล่าของศาลไทยกว้างขวางและไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนอันส่งผลกระทบต่อทุกฝ่ายในขบวนการยุติธรรม

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้ศึกษาและวิเคราะห์จากแนวคำพิพากษาของศาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2460 จนถึงปัจจุบันและความเห็นของนักนิติศาสตร์ในคำรากฎหมายลักษณะพยานที่ใช้ศึกษาอยู่ขณะที่กฎหมายลักษณะพยาน ร.ศ. 113 ยังมีผลใช้บังคับ และคำรากฎหมายลักษณะพยานในปัจจุบันแล้ว ทำให้พบว่าความเห็นเกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่าที่แตกต่างกันก็คือความไม่มีหลักเกณฑ์ในการรับฟังที่แน่นอนก็คือ ล้วนแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากกฎหมายไทยมิได้บัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องพยานบอกเล่าไว้ชัดเจนและละเอียดเพียงพอ ผู้เขียนจึงได้สรุปเสนอแนะแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title	The Admission of Hearsay Evidence in Thai Courts
Name	Miss Mayuree Jamigranont
Thesis Advisor	Mr. Pornpetch Wichitcholchai Mr. Charnvit Yodmanee
Department	Law
Academic Year	1985

Abstract

It is generally accepted that one of the problems occurring in connection with the judicial proceeding of Thai courts is the uncertainty in admitting witness and evidences particularly the hearsay witness. The criteria for admitting hearsay witness are those used in the common law system which is based on accusation principle. But in the country whose law is based on the legal code system, the court has an extensive power to search for the truth resulting in no definite rules on admitting certain types of witness and evidences. The court could allow any kind of evidences presented by both sides at the trial.

The legal procedural law of Thailand has a very special characteristic. It takes the form of a legal code but its substance is a straight adoption of the procedures of the common law such as the examination, cross - examination and re - examination, as well as the criteria for admitting hearsay witness which the original Witness Law R.E. 113 used to state clearly that the court

was prohibited from hearing any hearsay witness. But when the Civil Procedure Code and the Criminal Procedure Code were promulgated in B.E. 2478, such prohibition has been obscured because the Civil Procedure Code, Section 95 is not clear and only personal witness is prohibited inspite of the general interpretation of hearsay witness to include documentary evidences. The said provision causes Thai legal experts to be divided in their opinions on the matter ranging from the criteria for restricting the admission of evidence, the meaning of the hearsay evidences, the exceptions to hearsays evidences, and the judgement of the court in admitting and weighing the hearsay evidences.

The court's decisions did not provide any clear reasons as to why it did admit certain hearsay evidence and did not admit others, because the provisions of the law were not clear and were not specific enough to be used as reasons for the court's decisions. Furthermore, even though the hearsay evidences in general should not be worthy of admitting as evidence, there are certain hearsay evidences that are quite reliable and unless there are admitted, the case would not have other evidences sufficient for the decision of the court. The problem is on what reason of which exception The Thai court should admit the hearsay evidences. The court must have been well aware of this problem and attempted to solve it in every way open by the law, by relying on the approach used by the English court or by the court's own power to rule. Thus, it appears as though the procedure for

admitting hearsay evidences of Thai court is very broad and vague affecting all parties concerned in the legal system.

In this thesis, the author has studied and analyzed the decisions of the court from the year 1917 up to present, the opinions of the juristic as appeared in the text book on witness laws being studied when the witness law R.E. 113 was still effective and the textbook on the witness law at present. It was found that the differing views on the admission of hearsay evidence as well as the lack of criteria for the admission of such evidences was the result of the lack of clear and detailed provisions on hearsay evidences being provided in the law. The author has proposed and approach as appropriate procedures for the amendment of the law on this matter that could solve the problem.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ กงสมบูรณ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล ท่านอาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และได้ให้คำแนะนำที่มีค่าจนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงได้ และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านอาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย ท่านอาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำในเนื้อหาและวิธีการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์ ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์ ท่านอาจารย์คณิต ผนนคร ท่านอาจารย์จรัญ ภักดีธนากุล ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นทางกฎหมาย ตลอดจนให้ตำราและเอกสารต่าง ๆ เพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการเขียนและแปลข้อมูล ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี ดร.ชัยพร สมบุญวงศ์ คุณจามจรี สิทธิวรรณรักษ์ และคุณทรงพล สงวนพงษ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำแก่ผู้เขียน เป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากมีข้อบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ประการใด ผู้เขียนขออภัยไว้ และหากมีความดีและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาบ้างพอสมควร ผู้เขียนขอมอบแด่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบุคลากรที่เคารพรักของผู้เขียน

มยุรี จามิกรานนท์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย	6
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.4 สารและจุดมุ่งหมายของแต่ละบท	7
2 พยานบอกเล่า	9
2.1 ความหมายของพยานบอกเล่า	9
2.2 ลักษณะของพยานบอกเล่า	17
2.3 ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า	33
2.3.1 ประวัติการห้ามรับฟังพยานบอกเล่าตามกฎหมาย คอมมอนลอว์	33
2.3.2 ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับหลักห้ามรับฟังพยาน บอกเล่าของไทย	36
3 การรับฟังพยานบอกเล่า	41
3.1 หลักการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า	41
ก. หลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่าของประเทศอังกฤษ	41
ข. หลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่าในสหรัฐอเมริกา	50
ค. การรับฟังพยานหลักฐานของประเทศฝรั่งเศส	56
ง. หลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่าของศาลไทย	62

3.2	ข้อยกเว้นของหลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่า	63
3.2.1	ข้อยกเว้นของหลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่า ของศาลอังกฤษ	63
	คำรับ	65
	คำบอกเล่าของผู้ตาย	77
	คำให้การของพยานในครั้งก่อน	88
	คำกล่าวครั้งก่อนของพยาน	91
	คำพิพากษาในคดีเรื่องก่อน	96
	กิตติศัพท์หรือคำเล่าลือ	100
	ข้อความในเอกสารมหาชนและเอกสารอื่น ๆ	101
	ข้อความในเอกสารมหาชน	101
	ข้อความในเอกสารอื่น ๆ	103
	Res Gestae	106
	ข้อยกเว้นอื่น ๆ	115
3.2.2	ข้อยกเว้นของหลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่า ของศาลสหรัฐอเมริกา	116
3.2.2.1	คำกล่าวของพยานครั้งก่อน	117
3.2.2.2	คำรับของคู่ความฝ่ายตรงข้าม	120
3.2.2.3	คำบอกเล่าที่รับฟังได้โดยไม่ว่า ว่าตัวผู้กล่าวยังมีตัวตนอยู่หรือไม่	133
3.2.2.4	คำบอกเล่าที่รับฟังได้ในกรณีที่ ผู้กล่าวไม่สามารถมาศาลได้	158
	1. คำให้การของพยาน ครั้งก่อน	162
	2. คำกล่าวของผู้ไกลตาย	164

3.	คำกล่าวซึ่งขัดต่อ ผลประโยชน์ของ ตนเอง	166
4.	คำกล่าวเกี่ยวกับประวัติ บุคคลหรือประวัติครอบครัว	168
5.	ข้อยกเว้นอื่น ๆ ... พยานบอกเล่าซ่อนพยาน บอกเล่า	169 171
4.	การรับฟังพยานบอกเล่าของศาลไทย	173
4.1	ปัญหาในเรื่องหลักเกณฑ์การรับฟังพยานบอกเล่า	173
4.2	ปัญหาในเรื่องขอบเขตและความหมายของพยานบอกเล่า	181
4.3	ปัญหาในเรื่องข้อยกเว้นของหลักห้ามรับฟังพยานบอกเล่า	185
1.	คำกล่าวของผู้ตาย	190
1.1	คำกล่าวของผู้ถูกทำร้ายก่อนตาย	190
1.2	คำกล่าวเกี่ยวกับสิทธิสาธารณะหรือสิทธิที่ ประชาชนมีอยู่ร่วมกัน	198
1.3	คำกล่าวที่เป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของตน	200
1.4	คำกล่าวในหน้าที่การงาน	202
1.5	คำกล่าวในเรื่องเครือญาติวงศ์ตระกูล ...	203
1.6	คำกล่าวของเจ้ามรดกในเรื่องพินัยกรรม	204
2.	กิตติศัพท์หรือข้อเท็จจริงที่เล่าลือกันทั่วไป	206
3.	เอกสารมหาชน	207
4.	คำกล่าวในขณะที่เกิดเหตุหรือกระชั้นชิดกับเหตุ ...	210
5.	คำพิพากษาในคดีเรื่องก่อน	215

6. คำบอกเล่าที่เป็นคำรับ	228
ก. คำรับในคดีแพ่ง	228
ข. คำรับในคดีอาญา	232
7. คำพยานในคดีก่อน	245
8. คำให้การของพยานในครั้งก่อน	249
4.4 ปัญหาในเรื่องการรับฟังและการใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนัก พยานบอกเล่า	258
4.5 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสภาพกฎหมายในปัจจุบัน	264
5. บทสรุปและขอเสนอแนะ	267
บรรณานุกรม	289
ประวัติผู้เขียน	294

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย